

Verksamhetsplan 2022/23
Sveriges förenade studentkårer

SFS

Verksamhetsplan 2022/2023

Utgiven av Sveriges förenade studentkårer

Diarienummer: O412-07/2122

Form: Leo Nyström

Sveriges Förenade Studentkårer

Åsögatan 140

116 24 Stockholm

sfs@sfs.se

www.sfs.se

Innehållsförteckning

Inledning	2
Fokusfrågor	2
Politisk fokusfråga 21/22-23/24	
Förutsättningar för hög utbildningskvalitet	2
Organisatorisk fokusfråga 22/23-24/25	
Engagemangets vikt och värde	3
Prioriterade frågor	5
Hälsa	5
Bostäder	5
Kostnadsfri verksamhetsförlagd utbildning	6
Studentkårens status och finansiering	6
SFS ekonomi	7

Inledning

Sveriges förenade studentkårer, SFS, är den nationella påverkansorganisationen för studentkårer och studenter. SFS arbetar nationellt och internationellt med frågor för en högkvalitativ högre utbildning och bättre förutsättningar att bedriva studier. SFS ska göra studenters och forskarstuderandes röster hörda i de sammanhang där högre utbildning behandlas eller beslutas om. SFS utser studentrepresentanter i nationella organ, besvarar remisser, publicera rapporter samt hålla sig uppdaterad om omvärlden. Det politiska påverkansarbete ska vara förankrat i organisationen varpå medlemsaktiviteter hålls. Dessa ska även främja diskussion och erfarenhetsutbyte medlemskårer emellan.

Verksamhetsplanen antas av det högst beslutande organet, fullmäktige, och utgör grunden för arbetet under verksamhetsåret 2022/23. Därefter åligger det styrelsen, kommittéer och kansli att utifrån verksamhetsplanens ambitioner konkretisera och verkställa fullmäktiges beslut. Uppdraget avgränsas till två fokusfrågor som löper över tre år samt fem ettåriga prioriteringar. Verksamheten kräver ett gediget arbete i förberedelse, genomförande och efterarbete. SFS organ och funktioner ska erhålla verksamhetsmässigt stöd och struktur för att bedriva sin verksamhet. SFS styrelse ska även utse en stad som arbetar för att främja studenter och forskarstuderandes situation och leverne till utmärkelsen Årets studentstad. SFS fullmäktige planeras för att arrangeras i den utnämnda staden efterföljande verksamhetsår.

Fokusfrågor

SFS har två politiska fokusfrågor som löper över tre år. Den politiska och organisatoriska fokusfrågan antas av fullmäktige på efterföljande år. Första året startas arbetet upp, det andra året genomförs merparten av aktiviteterna och det tredje planeras för fortsatt arbete, implementering och uppföljning. En tydlig och bestämd form för fokusfrågorna bidrar till att stärka SFS påverkansarbete och organisation.

Politisk fokusfråga 21/22-23/24

Förutsättningar för hög utbildningskvalitet

Antagen av fullmäktige 2021.

Hög utbildningskvalitet är en rättighet för alla studenter. Det finns många olika aspekter som utgör utbildningskvalitet, till exempel kompetens hos lärare och handledare, utformning av kurser och program, tillgång till kompletta forskningsmiljöer och utbildningens användbarhet. Gemensamt för alla aspekter av utbildningskvalitet är dock att det behöver finnas goda förutsättningar för att uppnå en hög kvalitet. Denna fokusfråga identifierar centrala områden där förutsättningarna behöver stärkas.

Utifrån detta är de politiska ambitionerna fastslagna av fullmäktige 2021:

Stoppa underfinansieringen av högre utbildning

Bristande resurser är ett stort hinder för att uppnå en hög kvalitet i utbildning. För att utbildningen ska kunna uppnå och upprätthålla en hög kvalitet behöver de faktiska kostnaderna för utbildningen täckas. Nuvarande anslag för utbildning är inte tillräckliga för att skapa förutsättningar för en hög utbildningskvalitet och ett förlegat resurstilldelningssystemet förstärker effekten av denna underfinansiering. Produktivitetsavdraget innebär att de statliga anslagen till högskolan inte tar tillräcklig hänsyn till den kostnadsökning som inflationen medför. För att det ska finnas verklig möjlighet att genomföra utbildning med hög kvalitet behöver grundanslagen höjas, resurstilldelningssystemet anpassas efter utbildningens faktiska kostnader och produktivitetsavdraget avskaffas.

Bättre förutsättningar för högskolepedagogisk verksamhet

För att uppnå en hög utbildningskvalitet behöver alla som undervisar ha en grundläggande högskolepedagogisk utbildning såväl som regelbundet genomgå högkvalitativ kompetensutveckling inom högskolepedagogik. Precis som för all utbildning krävs inom högskolepedagogiken en stark forskningsbas. Att det forskas inom högskolepedagogik såväl som att högskolepedagogiska kurser ska vara grundat i forskning ska vara prioriterat nationellt, liksom på varje lärosäte. De högskolepedagogiska enheterna på lärosätena har ett särskilt ansvar i att kompetensutveckla akademisk personal inom traditionella och digitala såväl som eventuella framtida arbetsformer och utbildningsuppdrag. För att detta ska vara möjligt behöver resurser avsättas och strukturer för ett nationellt utbyte formas.

För att fler ska få en reell tillgång till högskolan bör specialpedagogiska insatser utvecklas. Det bör skapas en nationell kontext där frågor om specialpedagogiska insatser kan diskuteras. På så vis kan mer likvärdiga specialpedagogiska insatser existera inom lärosätena såväl som mellan lärosätena och inom högre utbildning.

Organisatorisk fokusfråga 22/23-24/25

Engagemangets vikt och värde

Det är viktigt att SFS är en organisation som värnar om och stärker de som väljer att engagera sig samt att engagemanget inte riskerar att leda till osunda konsekvenser för individen. SFS har i flera år arbetat med att stärka studenternas välmående och psykiska hälsa, det som dock inte har varit lika framträdande är arbetet gällande välmående bland förtroendevalda inom organisationen. SFS är inte skonade från de problem som även återspeglas i samhället och det krävs därför ytterligare fokus för att skapa en hållbar organisation som värnar om förtroendevalda och deras engagemang.

Den organisatoriska fokusfrågan består av fyra områden som inkluderar aspekter om hur SFS kan forma verksamheten för att det hållbara engagemanget ska stå i fokus. Det handlar om att SFS ska ha ett inkluderande och hållbart ledarskap, att goda förutsättningar för engagemang finns, att utbildning inom organisationen är systematiska och tillgängliga samt att engagemang i SFS uppskattas och värdesätts.

Ett hållbart ledarskap

SFS ska i alla led av organisationen präglas av ett långsiktigt, inkluderande och hållbart ledarskap. Det ska finnas ett tydligt ansvarstagande hos ledaren vad gäller kunskapsutjämning, god kommunikation, utveckling och förståelse för individers förutsättningar och uppgifter. SFS ska ha en kultur där ledarskapet genomsyras av öppenhet och delaktighet. SFS ska inspirera framtidens ledare inom studentrörelsen samt säkerställa SFS fortlevnad och stabilitet inom utbildningssektorn.

Former för engagemang

SFS ska sträva efter att engagemanget fortsatt växer och att förtroendevalda inom organisationen ges goda förutsättningar att fullfölja sina åtaganden. För att engagemanget fortsatt ska växa behövs ett arbete med kontinuitet och rekrytering. Rekrytering av förtroendevalda behöver förbättras vilket dels sker genom utveckling av verksamheten, dels genom utveckling av valberedningens arbete. Kontinuitet inom organisationen ska även värdesättas och upprätthållas då den är viktig för att säkerställa organisationens fortlevnad.

Utöver detta behöver SFS arbeta med att stärka förutsättningarna för att ta sig an och genomföra ett förtroendeuppdrag. Förutsättningar varierar och kan påverkas av praktiska hinder samt den förtroendevaldas livssituation vilket leder till att organisationen behöver arbeta aktivt för att sänka trösklar för engagemang i SFS. För att den förtroendevaldas varierande förutsättningarna inte ska spela någon nämnvärd roll är det av stor vikt att det finns tydlighet och systematik i uppdragens utformning.

Ett levande lärande

Att lära av och inom SFS är viktigt för att garantera organisationens fortlevnad och utveckling. Överlämning mellan gamla och nya engagerade behövs för att säkerställa att relevant information och olika etablerade arbetssätt inte går förlorade. För den ideellt engagerade är det avgörande för uppdraget att en ändamålsenlig introduktion finns tillgänglig oavsett vilket uppdrag inom SFS hen ska utföra. Det ska även finnas stora möjligheter till fortbildning inom olika relevanta områden för den som är förtroendevald i organisationen. För att överlämning, introduktion och fortbildning ska vara tillgängligt och ändamålsenligt bör standardiserade processer för dessa delar arbetas fram. Arbetssätt och möjligheter till lärande måste vara baserade på systematik för att kunskap och engagemang inte ska gå förlorat mellan mandatperioder.

Engagemangets värde

Alla som engagerar sig i SFS är med och stärker organisationen och studentrörelsen. Majoriteten av uppdragen inom SFS sker på ideell basis och därför är det av vikt att organisationen arbetar för att individen ska känna sig värdefull. För att visa uppskattning till de som engagerar sig bör SFS arbeta med olika former av uppskattningssymboler. Uppskattning för förtroendevalda inom SFS ska prioriteras för att det ska finnas en kultur inom SFS där engagemanget uppskattas. Engagemanget i sig och de uppdrag som finns inom SFS är berikande för bland annat erfarenhet, kontaktskapande och kompetens, vilket bör stärkas ytterligare.

Prioriterade frågor

Hälsa

Studenter lider av psykisk ohälsa i betydligt högre utsträckning än yrkesarbetande i samma ålder. Tid för återhämtning samt materiella faktorer såsom ekonomi och bostad är starkt kopplade till psykiskt välbefinnande. En rad åtgärder måste omgående till för att minska den psykiska ohälsan hos studenter.

Till följd av pandemin upplever en klar majoritet av studenterna mer stress och oro än tidigare och närmare hälften uppger ökade sömnsvårigheter. För vissa studenter har hela studietiden präglats av pandemin. Universitetskanslersämbetets rapporter visar tydligt på hur studenternas arbetsmiljö och välmående har försämrats under pandemin och hur många studenter känner en ökad oro inför framtiden.

Även forskarstuderande har påverkats negativt av pandemin. Redan innan pandemin visade undersökningar att forskarstuderande i oroväckande utsträckning led av ohälsa och kan på grund av överbelastning inte ta ut den semester de är berättigade till. Det råder en utbredd förvirring kring vem forskarstuderande ska vända sig till för stöd i dessa frågor samt vilka rättigheter och regler som finns angående deras utbildning.

Ambitioner

- SFS ska verka för att studenter och forskarstuderande ska ha en god psykosocial studiemiljö.
- SFS ska verka för att lärosätena fullgör sitt ansvar i arbetet med studenters och forskarstuderandes arbetsmiljö.
- SFS ska verka för att det finns strukturer som praktiskt möjliggör sjukskrivning för studenter och forskarstuderande.
- SFS ska verka för att det finns strukturer som praktiskt möjliggör återhämtning för studenter och forskarstuderande.
- SFS ska verka för att studenthälsans uppdrag ska tydliggöras på nationell nivå.

Bostäder

Alla studenter ska under sin studietid ha tillgång till trygga boendeformer. Majoritet av landets studenter på orter där det lider studentbostadsbrist. Den brist på bostäder som finns i stort drabbar de redan mest ekonomiskt utsatta grupperna, studenterna är en sådan. Att inte ha tillgång till en trygg bostad bidrar till oro och försämrade studieresultat. SFS anser att bostäder ska vara tillgänglighetsanpassade så att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna bo.

Under hösten 2021 beslutade riksdagen om att avveckla det statliga investeringsstödet till hyresbostäder och bostäder för studerande. Detta markerar en ändring i fokus: från att vilja underlätta för byggandet av studentbostäder till att försvåra det. SFS har länge varit positiva till investeringsstödet då mindre hyresrätter fyller en viktig funktion i samhället och bör prioriteras. Avvecklingen av investeringsstödet gör det dyrare att bygga, vilket leder till såväl färre studentbostäder som dyrare sådana. Bostadsfrågan

blir med denna nationella bortprioritering viktig för SFS att prioritera. Våren 2022 presenterades även "Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet" varpå det finns anledning att fortsätta verka för ett reformerat bostadsbidrag.

Ambitioner

- SFS ska verka för att förbättra förutsättningarna för att bygga för studenter utan att göra avkall på tillgängligheten.
- SFS ska verka för att reformera och tillgängliggöra bostadsbidraget så att fler kan ta del av det.

Kostnadsfri verksamhetsförlagd utbildning

I SFS verksamhetsplan 19/20 lyftes en prioriterad fråga om förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning, VFU. VFU utgör för många utbildningsprogram en stor del av studietiden och är grundläggande för flera professionsutbildningars möjlighet till legitimation. Verksamheterna där studenter gör sin VFU kan dock inte alltid ta emot den volym studenter som programmen efterfrågar på respektive studieort. Detta leder till att studenter kan behöva dags- eller veckopendla till sin VFU-plats vilket ger både extra resekostnader samt ibland boendekostnader för studenten. Under denna prioriterade fråga 19/20 släppte SFS en undersökning om kostnader för VFU och kom fram till ett antal rekommendationer. Rekommendationerna behandlar bland annat att en statlig utredning ska tillsättas och införandet av ett CSN-administrerat VFU-bidrag. Under samma verksamhetsår kom dock Covid19-pandemin vilket markant har påverkat förutsättningarna för VFU, speciellt inom många vårdutbildningar. Pandemin påverkade också SFS organisation och dess nödvändiga prioriteringar vilket har gjort att VFU-frågan inte har kunnat drivas ordentligt. Dessa aspekter gör att frågan återigen har blivit högst aktuell för SFS att verka för även under verksamhetsåret 22/23. Detta för att ingen student ska behöva betala för sin examen.

Ambitioner

- SFS ska verka för att studenter ska ersättas för kostnader relaterade till verksamhetsförlagd utbildning, VFU.

Studentkårens status och finansiering

Det ligger i såväl studenternas som lärosätenas intresse att studentinflytandet fungerar väl. Att statsbidraget inte täcker de fulla kostnaderna för studentkårernas verksamhet gör att studentkårerna får det svårare att genomföra sitt uppdrag. För att garantera ett fungerande studentinflytande finns det behov av att fortsätta arbeta för att studentkårernas ekonomiska förutsättningar förbättras.

Kraven för organisationer som önskar att ha status som studentkår regleras i lag. Det finns därtill frihet för lärosätet att utforma egna riktlinjer och tillvägagångssätt för kårstatusprocessen. Det skapar en osäkerhet när tillämpningen av lagen kan variera mellan lärosäten. En nationell funktion skulle potentiellt kunna bidra till en mer jämlik tillämpning samt skapa större självständighet för studentkåren gentemot sitt lärosäte.

Ambitioner

- SFS ska verka för att öka studentkårernas finansiering.
- SFS ska verka för nationella riktlinjer kring ansökan om status som studentkår.

SFS ekonomi

SFS kapital har ökat och SFS har nu cirka en årsomsättning i eget kapital. Detta beror mestadels på att SFS tidigare valt att budgetera med försiktighet, vilket innebär att varje utgiftspost innehaft en buffert för att kunna hantera oförutsägbara kostnader. Detta för att SFS inte ska hamna i ekonomisk svårighet. För att åtgärda detta har SFS ändrat sitt sätt att budgetera vilket bättre möter verksamhetens behov och styrning.

Utmaningen som SFS står inför är att hitta en ekonomisk balans mellan att inte vara en vinstdrivande organisation samt att kunna inneha en viss säkerhet kopplat till organisationens möjlighet att överleva vid eventuellt förändrade intäkter. I nuläget är SFS kapital placerat på bankkonton. Detta medför att värdet av SFS kapital successivt sjunker och då SFS under längre tid inte har nyttjat stora delar av kapitalet bör SFS se över hur dessa pengar kan omplaceras. Detta leder till frågor såsom hur mycket likvida medel SFS bör ha, kontra hur mycket som kan placeras i andra sparformer.

Ambitioner

- SFS ska verka för att organisationen har en mer hållbar och långsiktig ekonomi.
- SFS ska ta fram en struktur som anger hur SFS kapital placeras och används.